

Edebi Eleştiri Dergisi

(Journal of Literary Criticism)

ISSN: 2602-4616

Cilt IV, Sayı I, Mart 2020

YÜKLENME TARİHİ: 31.01.2020 KABUL TARİHİ: 25.02.2020 YAYIN TARİHİ: 23.03.2020

Künye: (Araştırma Makalesi) Cuylan, Sadiye Aslı (2020). "Tarık Buğra'nın Hikâyelerindeki Biyografik İzler", *Edebi Eleştiri Dergisi*, c. 4/1, s. 74-81
DOI: 10.31465/eeder.682779

Sadiye Aslı CUYLAN

Öğr. Gör., İstanbul Kültür Üniversitesi,

aslicuylan@gmail.com

ORCID: 0000-0003-2618-244X

TARIK BUĞRA'NIN
HİKÂYELERİNDEKİ
BİYOGRAFİK İZLER

BIOGRAPHIC TRACES IN TARIK
BUĞRA'S STORIES

ÖZ

Tarık Buğra'nın hikâyeleri, yazarın hayata dair gözlem ve edindiği tecrübeleri taşımasının yanı sıra kendi hayatından kesitler sunmaktadır. Yazarın hikâyelerinin kaynağı bir bakıma kendi hayatıdır. İnsanlar bastıkları toprakta bile ayaklarının izini bırakırken bir yazarın metinlerinden kendinden izler bırakması da gayet doğal ve anlaşılabilir. Bu bakımdan, bir yazarın hayatına giden pencereleri yine yazarın metinleri üzerinden aralamak heyecan uyandırmaktadır. Bu çalışmada, Tarık Buğra'nın hayatını inceleyerek, hayatı üzerinden hikâyelerine bakarak, yazarın hikâyelerinde bulunan biyografik izler tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu inceleme yapılırken, Oğlumuz – Yarın Diye Bir Şey Yoktur ve İki Uyku Arasında adlı hikâye kitapları kaynak olarak alınmış, hikâyelerdeki yazarın hayatıyla ilgili kesitler yazarın biyografisi ile karşılaştırılarak okuyucuya sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tarık Buğra, Hikâye, Biyografi, Yazar.

ABSTRACT

Tarık Buğra's stories contain the writer's observations on life and his experiences, besides containing parts from his own life. The writer's stories' source is, to a certain degree, his own life. As people leave traces even in the soil they step on, it is perfectly normal and understandable that a writer leaves traces of himself on his work. In this regard, it is very exciting to open the windows that lead to a writer's life from his works. In this work, Tarık Buğra's biographic traces on his stories are aimed to be detected by analyzing his life, and by looking at his stories over his life. While analyzing, Oğlumuz – Yarın Diye Bir Şey Yoktur and İki Uyku Arasında entitled stories are used as resources and the parts that are related to the writer's life, which are compared with his biography, are presented to the readers.

Keywords: Tarık Buğra, Story, Biography, Writer.

GİRİŞ

1918 yılında Akşehir'de doğan Tarık Buğra, hikâye, roman, tiyatro ve deneme yazarı olarak Türk edebiyatının önemli isimlerinden biri olmuştur. Bu özelliklerinin yanında gazetecilikte de ismini hafızalara kazınmıştır. Tarık Buğra, hikâyelerini oluştururken dil konusunda katı tercihlerde bulunmamıştır. Bunun yanında hikâyelerinde şiirsel bir üslup görülmektedir. Onun hikâyelerinde yaşanmışlık duygusu hikâyelere hâkimdir. Tarık Buğra'nın bu hikâyelerini okuyucuları okuduğunda bu duyguyu çoğu zaman hissetmektedir. Bu yaşanmışlık duygusu Tarık Buğra'nın birçok hikâyesinde biyografik unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Hikâye ve roman gibi türleri tanımlarken bu türler için çoğu zaman yaşanmış ya da yaşanabilecek olaylardır demekteyiz. Tarık Buğra'nın hikâyelerinde de bu durumu kendi hayatı üzerinden okuyabiliriz. Yazarın hikâyeleri bu bakımdan incelendiğinde kendi hayatı üzerinden esinlenmelerin sıklıkla yaşandığını görmekteyiz.

Tarık Buğra'nın elli iki hikâyesi incelendiğinde kendi hayatından izlerin olduğu hikâyeleri şöyle sıralayabiliriz: *Bacanak*, *Kel Melâhat*, *Yarın Diye Bir Şey Yoktur*, *Küllük*, *Coğrafya Dersi*, *Üstadla Konuştum*, *Borç*, *Şarap Şişeleri ve Kitaplar*, *Heyyi Hey*, *Çifte Tabançalı Hafife*, *Kurtuluş*, *Belediye Başkanımıza*

Dilekçe, Piyano ve Keman İçin, Ufacık Ölü, Şaheser Peşinde, Pazar Nöbetine ve Sınırlarına Dair hikâyelerinde bu durum tespit edilmiştir.

Bu çalışmanın temel amacı, Tarık Buğra'nın hikâye kitaplarındaki hikâyeleri inceleyerek, Tarık Buğra'nın yaşantısı üzerinden, yazarın hayatından bilgiler de vererek, bu hikâyelerdeki biyografik unsurları tespit etmektir. Bu çalışma hazırlanırken Tarık Buğra'nın Oğlumuz – Yarım Diye Bir Şey Yoktur kitabındaki otuz dokuz hikâye ve İki Uykü Arasında kitabındaki on üç hikâye, yazarın yaşamı göz önünde bulundurularak incelenmiştir.

Bu çalışma hazırlanırken sanatçıya dönük eleştiri kuramı üzerinde durulmuştur. Bu kurama göre ya eseri aydınlatmak için sanatçının hayatını, kişiliğini incelemek gerekir ya da sanatçının psikolojisini, kişiliğini aydınlatmak için eserlerini bir belge olarak kullanmak gerekir (Moran 2013: 131-156). Bunlardan ikincisi birçok yönden tartışılır niteliktedir. Çünkü bir edebi metin, yazarından izler taşımak zorunda değildir. Dolayısıyla bir metne bakarak onun üzerinden yazara dair çıkarımlarda bulunmak olumsuz sonuçlar doğurabilir. Ancak ilki için bu durum çok da söz konusu değildir. Çünkü Berna Moran'ın bahsettiği ilk teoriye göre ilk önce yazarın hayatını, biyografisini araştırmak ve incelemek birinci önceliktir. Bu incelemeler de yazarın hayatını tüm gerçekleriyle ortaya koyacağı için bu gerçekleri metin içerisinde aramak çok daha doğru bir inceleme yöntemidir. Bu sebeple sanatçıya dönük eleştiri kuramının birinci yöntemi kullanılarak Tarık Buğra'nın yaşamı incelenmiştir ve yazarın hayatına dair detaylara Tarık Buğra'nın hikâyelerinde ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda da hikâyelerde sadece yazarın hayatına dair tamamen gerçek ve ulaşılabilir olan bilgiler ele alınmış ve incelenmiştir.

TARIK BUĞRA VE HİKÂYELERİNDEKİ BİYOGRAFİK İZLER

Tarık Buğra, Türk edebiyatında yazdığı eserler ve düşünce yapısıyla unutulmayacak bir isim olmuştur. Onun sanatı tamamen kendine özgüdür ve eserlerinde insanlık sevgisi, insan psikolojisi, insanın iç dünyası, hüznün, aşk, yalnızlık, dostluk, merhamet, köy, doğa ve kendi hayatı önemli bir yer tutar. Tarık Buğra'ya göre sanatın amacı insanı yüceltmektir. Onun sanatı içtendir, insana ve doğaya sıcak bir bakışla bakmayı gerektirir. “Sanat sanat içindir” anlayışını benimsemiştir ve bunu kendisi de açıkça dile getirmektedir. Öykülerindeki kahramanların çoğunluğu ben anlatıcıdır diyebiliriz. Dünyaya sanatçı kimliğiyle bakmak gerektiğini savunan yazar, eserlerinde günlük hayatta karşımıza çıkacak her türlü konuyu yazmıştır. Bu konulara aşağıda sırasıyla değinilecektir.

Köy

Tarık Buğra'nın hikâyelerinde köy önemli bir yer tutmaktadır. *Kel Melâhat* hikâyesinde bu durumdan, “Doğduğu ve orta mektebe kadar okuduğu kasabayı, toprak damlı evi, renk ve çizgilerle değil de duygu ve edâlarla kurduğu biz kıızı.. ve hâlâ isim takamadığı bir işi düşünür, hüznle düşünür, düşünür işte.” (Buğra 2019: 89) diyerek bahsetmiştir. Yazar, adeta kendi köyünü tasvir eder gibi okuyucunun zihninde bu evi *Kel Melâhat* hikâyesinde canlandırmıştır. Yarım kalmışlığından ve düşüncelerinden bahsetmiştir.

Tarık Buğra, *Bacanak* adlı hikâyesinde miras ve tarla meselesini yazmıştır. Anadolu'nun bir kasabası olan Konya Akşehir köyünde 2 Eylül 1918'de doğan Tarık

Buğra, "Akşehir, 34, plâkalı kamyon, Konya şosesinin Sultan dağlarına zıt bir istikamet tutturduğu dönemde yolcularından ikisini indirdi." (Buğra 2019: 25) cümlesinde Akşehir'den, doğduğu yerden söz etmektedir.

Özellikle kendi doğduğu köy yazarın hikâyelerini beslemesi açısından önemlidir. *Kel Melâhat* hikâyesinde Konya ili şu şekilde geçmektedir: "Sonra Süleyman daha bir çok şeyler söyledi: Sözlerinde değilse bile sesinde, basık ve sıcak sesinde Siirt vardı, Elâzığ, Erzurum, İzmir vardı, Konya vardı, isimleri unutulmuş köyler, zamanları ve sebepleri kaybolmuş hâletler vardı, bozkır türkülerinin, dağ türkülerinin, göl türkülerinin söylemek istedikleri vardı." (Buğra 2019: 92).

Tarık Buğra'nın *Belediye Başkanımıza Dilekçe* adlı hikâyesinde, yazar yaşadığı şehrin belediye başkanına güvercinler hakkında bir dilekçe yazmıştır. Tarık Buğra, bu hikâyesinde kendi hatıralarından bahsetmeyi de ihmal etmez. Dilekçesinde, "Fakat bunun için çok eski günlere, çocukluk günlerime ve yüzlerce uzakta kalan bir köye, benim doğup büyüdüğüm köye gitmeliyiz. Bu yolculuğu benimle birlikte yapar mısınız sayın başkan?" (Buğra 1954: 29) diyerek doğduğu köyden de bahsetmeyi ihmal etmemiştir.

Geçim Sıkıntısı

Bacanak hikâyesinde karakteri anlatırken, "Uzun boylu olanı tohumluk sıkıntısı, para sıkıntısı çekiyordu ve bu berikinin malûmu idi." (Buğra 2019: 27) olarak anlatmıştır. Tarık Buğra da tıpkı bu karakter gibi geçim derdiyle çok uğraşmış, bu konuda çok sıkıntılar yaşamıştır. Hayatının önemli noktalarından olan bu sıkıntılar, onun hikâyelerinde bu şekilde hayat bulmaktadır.

Yazar, burada kendisi için; "Bir öğrenci... kumarbaz bir öğrenci ama. Aybaşlarını, kırmızı renkli ve yüz elli liralık havale kâğıtlarını beklerdim postadan ve beklediğim başka bir şey de yoktu. Bu bekleyiş de, ay olur ayın yirmisi olmadan başlardı: Şans bu; güvenilir mi?" (Buğra 2019: 163) diyerek yaşadığı geçim zorluğundan bahsetmiştir.

Sigara Tiryakiliği

Tarık Buğra'nın sigara tiryakisi olduğu bilinmektedir. Bu durum da yazarın hikâyelerine yansımıştır. Turan Karataş, Tarık Buğra'nın *Öyküleri ve Öykücülüğü* adlı yazısında (Tekin ve Yılmaz (ed) 2011: 75-91), Tarık Buğra'nın *Yarın Diye Bir Şey Yoktur* adlı hikâyesinde yazarın kendisinin de müthiş bir sigara tiryakisi olduğundan bahsetmiştir. Bu hikâyede yazarın iç dünyasının ve iç çatışmalarının, düşüncelerinin karmaşıklığını görebilmemiz mümkündür.

Aile

Tarık Buğra'nın Jale Baysal ile evliliğinden 1951'de Ayşe adında bir kız çocuğu dünyaya gelmiştir. Bu evlilik 1968 Mayıs'ında sona ermiştir. Tarık Buğra, *Bacanak* adlı hikâyesinde Ayşe ismini bu şekilde anmıştır: "-Saymakla biter mi?.. Ben bir, sen iki, ölen oğlunun çocukları üç, bunak dört, Koca Gelin beş, Al Ayşe altı..." (Buğra 2019: 29), "(Daha ne kadar bekliyecek ağa?) diye soran Al Ayşeye veya yetimlere: (hele şu harman kalksın, elimiz boşalsın..) demek güç olmazdı." (Buğra 2019: 32).

Askerlik

Tarık Buğra'nın askerliği bıyıklarını kesmek istememesinden dolayı üç yıl sürmüştür ve oldukça olaylı geçmiştir. *“Film bir tabiat manzarası idi ve bu benim eski bir yöntemimdi: Uykunun altın olduğu askerlik günlerinde onun sâyesinde pek iyi sonuçlar elde etmiştim; on dakikalık molalarda bile mışıl mışıl uyurdum. Rastgele bir yere şöyle uzanıverir, doğduğum kasabayı, bu kasabadaki koskocaman çınarlı bir tepeyi düşünür, ovanın bu tepeden görünüşünü düşünür, böylece de sinirlerim gevşemiş, rahat ve mahzun, dalar giderdim..”* (Buğra 2019: 128). Yazar, burada askerlik anılarını düşünür ve o dönem doğduğu yerin özlemini nasıl çektiğinden bahsetmiştir. Bu hikâyede yazar uyuma tekniklerinden bahsetmiştir.

Okul

Tarık Buğra'nın hikâyelerinde okul yılları da hayat bulmaktadır. Okul yıllarında kullandığı okul numarası olan yetmiş sekiz de çeşitli yerlerde karşımıza çıkmaktadır. *“Yetmiş sekiz benim okuldaki numaramdı:*

Yetmiş sekiz on iki ile on beş yaş arasındaki çocuktur. İldeki okulda geçen üç kıştır. Biri şair, biri millî futbolcu, biri pilot, biri cumhurbaşkanı yapan dört aşktır. Kasabadan, sokak arkadaşlarından, evden üç defa ayrılıp, üç defa anaya dönüştür. Mektuplardır, sınavlardır, “geçtim” diye şarkı söyleyen telgraflardır, babaya. Yetmiş sekiz...” (Buğra 2019: 130). Yazar, burada okul zamanlarını hatırlayarak okul numarasının yetmiş sekiz olduğundan bahsetmiştir. Bu numara daha sonra çektiği geçim sıkıntılarında dert yandığı şu satırlarda da karşımıza çıkmaktadır. *“Yetmiş sekiz, iki yüz lira aylıklı, aşçıya, bakkala borçlu; tek kat elbiseli, pençesi delik pabuçlu ve... aşksız, arkadaşsız bir gazete musahhihi olmak için mi var olmuştun?”* (Buğra 2019: 131).

Pazar Nöbetine ve Sınırlarına Dair hikâyede kahraman, okulda nöbetçi durumundadır. İşinden oldukça memnundur. Tek derdi canının sıkılmasıdır. Hikâyenin kahramanı sevgilisiyle dışarıda görüşemediği için tedirginlik yaşar. Bu sırada hademe yanına gelerek iki öğrencinin pinpong oynadığını söyler. Öğretmen, öğrencileri çağırarak bunun yasak olduğunu söyler. Öğrenciler, öğretmenlerine hak verirler ancak yarım saat daha oynamak için izin isterler. Öğretmen de bu izni onlara vererek tüm sorumluluğu üzerine alır ve sevgilisi ile buluşmak üzere yola çıkar. Tarık Buğra'nın da Şişli Terakki Lisesinde muallim muavinliği yaptığı bilinmektedir.

İşsizlik

Heyyi Hey adlı hikâyede, *“Bir kere daha işsiz kalmıştı. Yıllarca önceydi o. Ama dünmüş gibi hatırlıyordu şimdi: Bu gün ile iç içe gibi bir şeydi bu hatırlayış; bugün?.. dün?.. hatırlamak veya içinde olmak?.. Ah bir heyyi hey diye bağırverse, ciğerlerinin bütün gücüyle!”* (Buğra 2019: 224) diyerek üçüncü bir şahıstan bahsetse de Tarık Buğra'nın uzun işsizlik dönemleri olduğu bilinmektedir. Bu durum hikâyeye bu şekilde yansıtılmış olabilir. Yine aynı hikâyede *“Yarından itibaren işinize son verilmiştir.”* (Buğra 2019: 225) cümleleri Tarık Buğra'nın uzun işsizlik dönemlerine bir gönderme olmuştur.

Küllük Kahvesi

Küllük Kahvesi, Tarık Buğra için bir dönüm noktasıdır. Burada Yahya Kemal, Ahmet Hamdi, Fuat Köprülü, Nurullah Ataç gibi bilim insanlarını ve yazarları tanıma fırsatı bulmuştur. *Küllük* hikâyesinde hâtıralarından bahsetmiştir. Üniversite öğrencileri ile dönemin ileri gelen isimlerinin bulunduğu bir mekândır. Küllük, bir sürü insanın dertleştiği bir yer olarak var olmuştur. Hikâyedeki psikolojik unsurlar oldukça dikkat çekmektedir.

Tarık Buğra'nın hayatında Küllük Kahvesi'nin öneminden bahsetmiştik. *Ufacık Ölü* adlı hikâyede de Küllük Kahvesi'nden üç beş satır bahseder ve “*Beyazıt meydanının karakterini yapan şeyler Küllükte de vardır. Küllük üniversitesinin, caminin, taksi parkının, lüks lokantanın, üçüncü sınıf kebabının ve ruh yetersizliğinden doğan iki piç kurusunun, yani vahşileşen kör bencillikle, gözünün ancak kumar ve toptan inkârda doyacağını sanan hırsın birleştiği, kısacası bu devrin birleştiğidir.*

Meydanda Küllüğe sapan küçük yol beş on adım sonra ikiye ayrılarak kahveyi üçe böler. Küllüğü anlatmayacağımıza göre bu parçaları bir yana bırakabiliriz.” (Buğra 1954: 43) diyerek asıl anlatmak istediği hikâyeye giriş yapar.

Gazetecilik

Tarık Buğra'nın gazeteci olduğundan söz etmiştik. *Üstadla Konuştum* hikâyesinde kendisinden daha çok bu özelliği ortaya çıkmıştır. Yazı İşleri Müdürü kendisinden üstad ile Süleyman Yücel adıyla röportaj yapmasını istemiştir. Hikâyede geçen Süleyman Yücel ismi Tarık Buğra'nın kendi takma adıdır. Hikâyede röportaj boyunca başından geçenleri anlatarak nasıl kovulduğundan bahsetmiştir.

Kendisi Hakkında

Tarık Buğra, *Coğrafya Dersi* hikâyesinde “*Aşağıdaki olayı okuyunca, bu fikrimi kabul edeceğinizi umarım; üstelik bu olay bir başkasının değil, fakat doğrudan doğruya benim başımdan geçmiştir.*” (Buğra 2019: 145) diyerek kendi başından geçmiş bir hikâyeyi anlatacağının haberini verir. Hikâyede dünyanın gezmekle ve ilimle anlaşılacağı anlatılmıştır. Coğrafyanın bir önemi yoktur ve asıl olan her zaman insandır. Tarık Buğra'nın konudan uzaklaşma endişesi de vardır.

Tarık Buğra'nın *Borç* hikâyesi de biyografik bir öykü olarak tanımlanabilir. Çünkü hikâyenin başında “*Anlatacağım şu hikâyede hak ettiğimden daha fazla suçlandırılmak istemem. Bunun için, şuracıkta, bir parça da kendimden, daha doğrusu o günlerdeki durumundan söz etmeliyim.*” (Buğra 2019: 162) diyerek Tarık Buğra bu hikâyede kendi hayatından kesitler sunacağını mesajını verir. Hikâyede, Bayezid kahvelerinde simit satan Mehmet'in değneğini garsonlar elinden almıştır. Kahvede bulunan Üniversite öğrencisi (yazar), Mehmet'in derdini anlar ve ona borç verir. Mehmet borcunu hafta geçmeden ödeyeceğini söylemiştir ancak sözünde durmayarak borcunu zamana bölerek az bir miktar olarak ödemeye çalışır. Üniversite öğrencisi ise Mehmet'e sinirlenir ve öğütler verir.

Şarap Şişeleri ve Kitaplar adlı hikâyede yazar, Dem isimli bir meyhanenin ortaklarıyla tanışmıştır. Oradakilere hikâye, roman ve röportajlarından bahsetmiştir. Onlar da ısrar ederek yazarın eserlerini görmek isteyince yazar daha fazla buraya uğramak istemez. Bir gün kendisinden söz eden bir hikâyeye yazar ve bu hikâyesi

akşam gazetesinde bastırılır. Yazara saygı duyarlar. Aradan yıllar geçmiştir. Yazar bu şehirden uzakta yaşar ve hikâyeler yazmaya devam eder. Bir gün Bâb-ı Âli'den geçerken, bir kitapçının camında eserini görür ve o akşam Dem'e gider. Şimdiye kadar satılmamış bir şarap içerek en yeni ve en güzel sarhoşluğu tadacağına inanır. Bu hikâyede, yazar olan karakter, Tarık Buğra'nın kendisidir.

Tarık Buğra'nın kendi duygu ve düşüncelerinden bahsettiği satırlar da hikâyelerinde önemli bir yer tutmaktadır. *"Aşkımları pek ilgilendirmemişti. Fakat yazılarımı beni üzen bir ısrarla görmek istiyorlardı. Halbuki beni romanlarım, hikâyelerim, röportajlarım, işte o konuştuğum anlarda beliren anlayış sistemlerinden, açıklayış tarzlarımdan ve arzularımdan ibaretti, bir tek kırıntılarının olsun bir tek satırcık haline geldiği yoktu."* (Buğra 2019: 176) derken kendisinden duygu ve düşüncelerinden bahsetmektedir. Bu duygu söylemine devam ettiği şu satırlarda da röportajlarının kaynağını belirtmektedir: *"Röportajlarımda onların payı bulunmazdı. Röportajlarım, ancak ve ancak, sıla, sevgili, dost, özleyişlerimin, dünyalar kurulumun, bir de asil iç sıkıntısının eseri idi: Bu röportajlarda Ayvalıktan Şemdinli'ye, Of'dan Elmalı'ya kadar bütün Türkiye bulunurdu."* (Buğra 2019: 177) Zaten bu hikâyede kendi ismini de açıkça vermiştir. *"İşte bu onları gerçekten korkuturdu, bana; sakın ha Tarık bey derlerdi."* (Buğra 2019:178).

Çifte Tabancalı Hafıye adlı hikâyede Tarık Buğra, *"Ama işte bugün, ilk olarak, bir hikâye anlatıyorum ki, içinde yalnız ben varım, bütünüyle ben'im, her şeyi benim. Bu, üstelik, tek gerçek hikâyemdir, o tiksindiğim gerçeği ilk defa yapıyorum; çünkü size gördüğüm bir rüyayı anlatacağım."* (Buğra 2019: 263) diyerek hikâyede kendisinden bahsedeceğini duyuran yazar, hikâyede görmüş olduğu bir rüyasını anlatmaya başlamıştır. Hikâyenin sonu geldiğinde, kahraman rüyadan uyanır ancak rüyanın etkileri bir süre daha devam eder.

Kurtuluş hikâyesinde kullanılan Süleyman ismi Tarık Buğra'nın ilk ismidir. Bu hikâyede Tarık Buğra'nın kendisini ve iç çatışmalarını görmek mümkündür.

Piyano ve Keman İçin adlı hikâyede Rahmi, İstanbul'a Bursa'nın bir kasabasından gelmiştir ve burada Rıza ile birlikte Servili Medresesi'nde kalmaktadır. Rıza odada yalnız kalmak istediği için Rahmi ile iyi geçinmez. Rahmi ona ısınır ama Rıza ona sert davranmaktadır. Rahmi, Doktor Rıza'ya kendisinden bahseder. Doktor da buna karşılık ona kızar ve hakaret eder. Bir gün de Rahmi'yi tokatlamıştır. Rahmi buna karşılık o geceyi parkta geçirir ve hastalanır. Doktor, Rahmi'nin düzelmesi için elinden geleni yapar ancak Rahmi hastanede can verir. Bu hikâyede yazarın taşradaki hayatından kimi sahneleri ve üniversite yıllarında çektiği zorlukları görmek mümkündür.

Şaheser Peşinde adlı hikâye, bir yazarın hikâye yarışmasına katılmak için zamanını konu arayarak geçirmesini anlatmaktadır. Herkes, beni yaz der ve bunun için kafası karışan yazar, Türkiye'nin otuz yıllık grafiğini vermek istemiştir. Kore'de harp ve üçüncü dünya harbi ihtimalleri haberi bu yönde yazmasını sağlamıştır. Yarışmaya katılan milletlerin de harp görmüş olma olasılığını düşünen yazar, kendisini eksik hissederek teyzesine danıştıktan sonra Kore'ye gönüllü gitmek istediğini de söyler. Teyzesi ona, *"Kore'ye gideceğine cephedeki yerine sahip ol"* (Buğra 1954: 60) diyerek bir eleştiride bulunmuştur. Böylelikle yazar masasına geçer ve işini tamamlar.

Hüseyin Tuncer, Tarık Buğra'nın Hikâyeleri Üzerinde Bir İnceleme adlı kitabında bu hikâye için başlangıçta karşımıza bir hicvin çıktığını ve “*Bedava dertlenmek diye buna derlerdi. Tanesini on liraya sattığım hikâyelerimle mesut ve mağrur geçinip gidiyordum işte. Halbuki bir yarışma demek, bir jüri demektir, bir jüri ise, sayısınca dehâya eşittir, beride de dehâlarla uzlaşabilmenin iki şartı vardı: Bayağlık bir, budalalık iki.*” (Buğra 1954: 58) demesinin sebebinin “*Oğlumuz*” adlı hikâyenin, yazarı ikinciliğe götürmesinin olduğunu düşünmektedir. Burada yazarın iç çatışmaları ile kendisini ve düşüncelerini görebilmemiz mümkündür.

SONUÇ

Edebiyatımızın birçok alanında eser vermiş olan Tarık Buğra, edebiyat dünyamızda izler bırakmış önemli bir isimdir. Yazarın hikâye türünde yazmış olduğu eserler, taşıdığı yaşanmışlık duygusu ile dikkat çekmektedir. Hikâyelerde bu yaşanmışlık duygusu, yazarın hayatından taşıdığı izler boyutunda da kendisine yer bulmaktadır.

Tarık Buğra'nın *Oğlumuz – Yarın Diye Bir Şey Yoktur* ve *İki Uyku Arasında* adlı hikâye kitapları, yazarın hayatı göz önüne alınarak incelendiğinde, yazarın hayatındaki birçok anının, yaşanmışlıklarının, yaşamından gelip geçen birçok olayın bu hikâyelerde hayat bulduğunu söyleyebiliriz. Çünkü Tarık Buğra, hikâyelerini yazarken kendi hayatını, doğduğu köyü, köyüne duyduğu özlemi, çocukluk hatıralarını, mesleğini, kendi iç çatışmalarını ve düşüncelerini, hayatının büyük bir bölümünü geçirdiği Küllük Kahvesi'ni, yaşadığı geçim sıkıntılarını, işsizlik sürecini, kimi zaman gördüğü rüyaları, bazen de kendi ismini vererek hikâyedeki karakterin kendisi olduğunu okuyucuyla paylaşmıştır.

Bu iki hikâye kitabında bulunan elli iki hikâye incelendiğinde yazarın kendi hayatından izler taşıyan çeşitli hikâyeler tespit edilmiştir. Bunlar, *Bacanak, Kel Melâhat, Yarın Diye Bir Şey Yoktur, Küllük, Coğrafya Dersi, Üstadla Konuştum, Borç, Şarap Şişeleri ve Kitaplar, Heyyi Hey, Çifte Tabancalı Hafife, Kurtuluş, Belediye Başkanımıza Dilekçe, Piyano ve Keman İçin, Ufacık Ölü, Şaheser Peşinde, Pazar Nöbetine ve Sınırlarına Dair* adlı hikâyelerdir.

Bu da bize gösteriyor ki, Tarık Buğra'nın hikâyelerinin tamamında olmasa da on yedi hikâyesinde yazarın hayatından izler vardır. Bu iki kitaptaki toplam hikâye sayısı elli iki olan yazarın on yedi hikâyesinde biyografik izlere rastlanması onun üslubu açısından önemli bir veridir.

KAYNAKÇA

Aytaç, Gürsel (2016). *Genel Edebiyat Bilimi*, İstanbul: Doğu Batı Yayınları.

Buğra, Hatice Bilen (haz.) (1996). *Tarık Buğra'dan Notlar*, İstanbul: Ötüken Neşriyat.

Buğra, Tarık (1954). *İki Uyku Arasında*, İstanbul: Yeditepe Yayınları.

Buğra, Tarık (2019). *Oğlumuz – Yarın Diye Bir Şey Yoktur*, İstanbul: İletişim Yayınları.

Erkman-Akerson, Fatma (2012). *Edebiyat ve Kuramlar*, İstanbul: İthaki Yayınları.

Erol, Emin Emrullah (2014), Tarık Buğra'nın Hikâyelerinin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Güzel, Gülşah (2017), Tarık Buğra'nın Hikâyelerinde Anlatım Teknikleri, İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Huyugüzel, Ö. Faruk (2018). *Edebiyat Terimleri Sözlüğü*, İstanbul: Dergâh Yayınları.

Moran, Berna (2013). *Eleştiri Kuramları ve Eleştiri*, İstanbul: İletişim Yayınları.

Özdemir, Emin (2018). *Eleştirel Okuma*, Ankara: Bilgi Yayınevi.

Tekin, Mehmet – Yılmaz, Ebru Burcu (ed.) (2011). *Tarık Buğra*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

Tunalı, Yağmur (1981). "Tarık Buğrayla", *Töre Dergisi*, 116-117, s.3-15.

Tuncer, Hüseyin (1988). *Tarık Buğra*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

Tuncer, Hüseyin (1992). *Tarık Buğra'nın Hikâyeleri Üzerinde Bir İnceleme*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Yücel, Tahsin (2017). *Eleştiri Kuramları*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.